

stonen, har i en Skrivelse af 3die Jult sagt: „at mange af de Bestemmelser, som indeholdes i de den tilfillede Sager, staae i et saadant Sammenhæng med den Maade, hvorpaa Communal=Forholdene paa Landet ville blive ordnede, at det vilde være høist uønskeligt, at den Lov, hvorved dette skal skee, forelægges Rigsdagen samtidsigt med Lovene om de paatænkte Landbo=Reformer, og, at man tildeels vilde komme til at gaae ud fra denne Forudsætning ved de Betænkninger, som af den vilde blive afgivne“. Det sees heraf, at Landbo=Commissionen er gaaet ud fra den Forudsætning ved sine Betænkningers Afgivelse, at den nye Communallov vilde blive behandlet samtidsigt med dette Lovudkast. Rigtigheden af det Modsatte kan jeg ikke forklare mig, men saameget er vist, at den høitagtede Indenrigsminister ikke med Rette kan støtte sit Udcast i saa Henseende paa Landbo=Commissionens Betænkning. Jeg maa derfor af mit inderste Hjerte tiltræde hvad en af Odense Amts ærede Rigsdagsmand har foreslaaet, at om denne Lov end vedtages, som jeg ogsaa troer den bør, saa bør dens Bestemmelser dog ikke kunne gennemføres, forinden vi have faaet en ny Communallov, idet de vigtige Afgjørelser, som man nødvendigviis maa nedlægge i Communalbestyrelsens Hænder, ikke ville kunne heldigt blive gennemførte under den nuværende Communallov. Da det nu efter min Mening er en afgjort Sag, at der intet som helst Reiskray er tilstede paa Erstatning ved Ophævelsen af Stattelettelsen, saa kommer Billigheds=Hensynet frem, og her skal jeg tilslade mig at underrette den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 4de District (Rothe) om, at her ved dette Hensyns Afgjørelse fremkommer Grundene, hvorfor denne Anordning fra vort Standpunkt maa siges at staae i Forbindelse med Selveiendoms=Sagen; thi den Maade, hvorpaa Selveiendoms=Sagen bliver afgjort, vil kunne have overmaade stor Indflydelse paa Bestemmelsen om, hvor stort eller lidet dette Billigheds=Hensyn kunde være, hvor stort eller lidet Erstatningskrav, der ifølge dette Billigheds=Hensyn maatte kunne tilstedes (Hør! Hør!) Jeg troer, at det vil være skadeligt for de privilegerede Eiendoms=Besiddere, om

vi nu, inden vi see, hvorledes Lovudkastet i Selveiendoms=Sagen vil stille sig, bestemme hvad vi af dette Billigheds=Hensyn skal indrømme. Der er blevet talt, hvad jeg vilde have bemærket paa et tidligere Sted, om „det offentlige Dmdomme“; det har modt bestemt Modsigelse fra et Par andre Sider, og jeg maa ogsaa modsig det. „Det offentlige Dmdomme“, det er noget, men hverken kan gribe eller tage og føle paa. En danner sig en Forestilling om det offentlige Dmdomme fra hvad han hører i sig nærmeste Kreds, i sin Dmgangskreds, blandt sine Venner; men Andre, som have en anden Dmgangskreds, og som bevæge sig paa andre Steder, faae et ganske modsat Begreb om, hvad det offentlige Dmdomme er. Overalt kan det offentlige Dmdomme aldrig nogenstunde komme i Betragtning, hvor der er Tale om lovligt og retligt Krav.

Den ærede 6te Kjøbenhavnske Thingmand (Mourier) — om Forladelse, jeg ønsker ikke heri at efterligne den ærede Indenrigsminister — den ærede 6te Kjøbenhavnske Rigsdagsmand yttrede altsaa, at han ikke kunde finde sig i, at man talte om høiere og lavere Stænder. Jeg kunde ogsaa ønske, at der aldrig var Anledning til at tale om høiere og lavere Stænder, men desto værre er det hele Liv af den Beskaffenhed, at vi hvert Dieblik ere nødte til at tale om høiere og lavere Stænder. Kunde den ærede Rigsdagsmand forandre Forholdet saaledes, at denne Nødvendighed ikke forelaa, skulde det være mig overmaade hjært. Jeg skal iøvrigt henvise til den allernyeste Beforsordning, vi have; der vil den ærede Rigsdagsmand see, at der er gjort Forskjel paa høiere og lavere Stænder af det privilegerede Hartkorn, idet man har holdt de høiere Klasser, som have privilegeret Hartkorn, frie for Byrder, som man har paalagt de lavere Klasser. Det er den nyeste Beianordning; den er ikke mange Aar gammel. Ja, jeg skal nu hermed slutte.

Hjerrild: Det er en noget vanskelig Sag at tage Ordet, naar det er kommet saa langt hen i Tiden med Discussionen om en bestemt Gjenstand; thi man kan ikke godt undgaae at gjentage, hvad der tidligere sagt, naar man dog nogenlunde skal forfølge den Tanke, som man vil lægge til Grund for Ud-